

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Plačnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. — Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XIII.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v četrtek, dne 15. maja 1930.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 58.

Zanimivosti iz davčne prakse.

S katerim zneskom se pri odmeri družbenega davka izloči iz odmerne podlage donos zemljišč in poslopij?

Pri pregledu odmer družbenega davka je ministrstvo opazilo, da nekatere finančne direkcije napačno tolmačijo določbo točke 3. člena 83. zakona o neposrednih davkih. Od izkazanega čistega dobička odbijajo donos nepremičnin ali v znesku, katerega izkazuje bilanca ali v znesku, na čigar podstavi je odmerjena zgradarina ali zemljiški davek za poslovno leto, ali v znesku, s katerim, ugotovljenim za odmero zgradarine, odnosno zemljiškega davka za davčno leto, za katero se odmerja družbeni davek.

Za dosego enotnega tolmačenja tega zakonskega določila je ministrstvo za finance z odlokom z dne 10. marca 1930 br. 18439 odredilo, da se sme izločiti iz odmerne podlage kot donos zemljišč ali poslopij oni znesek, od katerega je bila odmerjena zgradarina ali zemljiški davek v letu, predidčem davčnemu letu za odmero družbenega davka, za odmero družbenega davka za leto 1930, torej po donosu, od katerega je družba plačala zgradarino in zemljarino.

V primeru, da je ta donos po oceni davčne uprave večji nego po bilanci, se odbije v bilanci izkazana vsota, ker je stvarno to donos, ki ni zavezan družbenemu davku, temveč se od njega plačuje zgradarina ali zemljarina. Če je pa donos po oceni davčne uprave manjši nego je izkazan v bilanci, se odbije v donos, katerega je ugotovila davčna uprava, ker je samo od donosa plačana zgradarina ali zemljarina.

Cenzura odmer družbenega davka še pred izdajo plačilnih nalogov.

Ministrstvo za finance je opazilo, da se odmera družbenega davka ne izvršuje povsod enakomerno. Za dosego enake prakse je že z odlokom br. 5231 od 18. januarja 1929, katerega je dne 24. februarja 1930 pod št. 14141 obnovilo, odredilo cenzuro odmer, katere se nameravajo izvršiti. Z zadnjim odlokom je odredilo, da se v bodoče nobena odločba, s katero se odmeri družbeni davek, ne more dostaviti davku zavezani družbi preje, nego jo pregleda ministrstvo za finance, kateremu se morajo predložiti z vsemi akti vred.

S tem je uvedena cenzura odmer družbenega davka, še predno se odmerjeni davek predpiše tako, da odobri vsako odmero ministrstvo, še predno je družba o njej obveščena. Brez dvoma vpliva to tudi na pritožbe, ker je za reševanje pritožb kompetentno ministrstvo, torej isto mesto, ki prav za prav davek tudi že odmerja, čeprav nominalno izvrši odmero fin. direkcija.

Kateri izdatki so kot režijski stroški pri odmeri družbenega davka odbitni?

Z odlokom z dne 19. marca 1930 je ministrstvo za finance odredilo, da se priznajo za odbitne režijske postavke pri odmeri družbenega davka poleg prejšnjih vojnih in povojnih prebitkov na družbeni davek še 1.) članarina, katero plačajo družbe svojim strokovnim udruženjem (n. pr. udruženju bank, industrijev itd.);

2.) stroški letnega zbora, skupščine, stroški oglasov, prijave sodišču, tiskanja poročil, objave bilance;

3.) plačilo takse na tatieme in dividende.

Ti stroški se upoštevajo pri odmeri družbenega davka le, če se o njihovem dejanskem izplačilu priloži vloženi prijavi prepise predmetnih pobotnic.

Obdavčevanje poljedelskih in uradnih nabavljalnih in konzumnih zadržug.

Ministrstvo trgovine in industrije je obvestilo ministrstvo za finance, da posamezne zgoraj omenjene zadruge v mnogih slučajih prodajajo blago vsem in vsakomur, a ne samo svojim zadržugam, s čemur povzročajo veliko škodo naši trgovini, s katero nelojalno konkurirajo, pa tudi državi, od katere dobivajo visoko podporo tako v pogledu prevoza, kakor v pogledu davka.

Ker so po členu 66. točka 7 zakona o neposrednih davkih zadruge in njihove zveze, osnovane po združnem zakonu, po točki 8. pa nabavljalne zadruge državnih nameščencev in njihova zveza, osnovane po zakonu z dne 5. decembra 1920, oproščene plačevanja družbenega davka samo v slučaju, da izpolnjujejo pogoje navedenih zakonov, je ministrstvo za finance z odlokom z dne 28. februarja 1930 naročilo finančnim direkcijam, naj od vseh zadržug te vrste zahtevajo, da v zakonitem roku poleg bilance za preteklo poslovno leto priložijo prijavi tudi podatke o številu polnopravnih združnikov, o obsegu in vrednosti nabavljanih poslov s potrditvijo, da je bil celokupen promet opravljen samo z združniki.

Ako se ugotovi, da te zadruge ne opravljajo prometa samo s svojimi združniki, naj jim finančna direkcija odmeri davek po čl. 74. do 88. zakona o neposrednih davkih.

Direkcija naj v vsakem sumljivem slučaju vpogleda knjige teh zadržug po čl. 85. zakona o neposrednih davkih in naj ob tej priliki posveča svojo pozornost knjigi združnikov, na število oseb, s katerimi je bil promet opravljen, in na to, je li so te osebe združniki.

To je skoro dosloven prevod odloka ministrstva finance glede obdavčevanja zadržug, katerega smo omenili že v eni zadnjih številki.

prosta ter da ostane državi samo še prodajni monopol.

AVSTRIJA PROTI UVOZU SVINJ.

Na glavni skupščini »Landbunda za Štajersko« je imel predsednik gospodarske zbornice Reuter zanimiv govor, v katerem je naglašal, da je v zadnjem tednu aprila naglo pričel naraščati uvoz nemških svinj na dunajski trg. Prejšnje leto se je uvozilo 35 nemških svinj, letos pa je to število poskočilo na 3000, zato je naravno, da bo vlada morala storiti potrebne korake, da se zagotovi domača reja svinj. Ni dovolj, da se je preprečil uvoz poljskih svinj, marveč je treba v najkrajšem času misliti na to, da se sploh omeji uvoz inozemskih svinj.

Zakon o pobijanju nelojalne konkurence. (Konec.)

č) Zastarenje zahtev.

§ 24.

1. Privatno-pravne zahteve, predvidene v tem zakonu, zastarajo v roku šest mesecev, od dne, ko je zainteresirani zaznal za dejanje ali za škodo in za izvršilca škode. Ako se za nje ni zaznalo, nastopi zastaranje po preteku treh let od dne izvršenega dejanja, ki se v tožbi navaja.

2. Za osebo, katere trajno vrši gotovo dejanje nelojalne konkurence, začneja rok zastaranja od dne, ko je ta oseba prenehala z dejanjem nelojalne konkurence. Za prekinjenje ali (obustava) zastaranja veljajo splošni predpisi civilnega prava.

Drugo poglavje.

KAZENSKO-PRAVNA ZAŠČITA.

Kaznjivo dejanje nelojalne konkurence.

§ 25.

Kdor v konkurenci z namenom zapelje koga v zmotu in z namenom doseže materialno korist za sebe ali kako drugo osebo, izvrši v §§ 2., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15. navedena dejanja, napravi kaznjivo dejanje, za katero se na privatno tožbo kladuje z denarno globo do Din 50.000— ali z zaporom do enega leta ali z obema kaznima.

§ 26.

Kaznovanje po § 25. izostane, ako so za ta dejanja predpisane še strožje kazni po kakem drugem zakonu.

§ 27.

Za kaznjiva dejanja nelojalne konkurence, v kolikor ne veljajo specialni predpisi po tem zakonu, se porabljajo splošni predpisi kazenskega zakonika z dne 27. januarja 1929, a za njihovo sojenje predpisi kazenskega sodnega postopka z dne 16. februarja 1929.

§ 28.

Tožbo radi prestopka dejanj po §§ 2., 9., 11. odst. 2. in 13. more vložiti vsak konkurent (§ 35.), industrijske, obrtniške in trgovske zbornice in vsaka druga, ki ima po pravih dolžnost. da čuva ogrožene gospodarske interese konkurentov, a radi prestopkov za druge slučaje po § 25. samo oseba, ki je s kaznivim dejanjem neposredno oškodovana.

§ 29.

Ako se toženi obsodi, določi sodišče v razsodbi na zahtevo privatnega tožitelja, da prepreči navedbe, katere pomenjajo nelojalno reklamo ali neresnično označenje izvora blaga ali zlorabo obeležja ali zunanje oblike (§§ 2., 9., 11., 12. v zvezi s § 25).

Kadar to ni mogoče, odvzame se predmet sam, ako se nahaja pri povzročitelju ali njegovem udeležniku (§ 59. kaz. zak.).

§ 30.

Sodišče more po svojem prevdanku, posebno v slučajih ponavljanja kaznivih dejanj, storjenih po tem zakonu (§ 25.) izreči izključitev krivca od udeležbe pri vseh javnih nabavah in licitacijah in to za dobo 5 let (§ 58. kaz. zak.).

V ponovnem primeru se more izreči prepoved za vedno.

Tretje poglavje.

ADMINISTRATIVNO-PRAVNI PREDPISI.

1. Predpisi o označenju števila, merila in težine, izvora blaga, o znakih za kontrolo in garancijo.

§ 31.

(1.) Minister za trgovino in industrijo more z naredbo predpisati:

1.) da se gotovo blago sme obrtoma v obče ali samo v nadrobni prodaji prodajati ali ponujati tako v inozemstvu kakor ob izvozu v inozemstvo samo v predpisanih edinicah po številu, težini ali samo, če je blago ali njegova oprema (zavoj, posoda) označena s številom, mero, težino ali izvorom, ali če je opremljeno s posebnim ovojem;

2.) da se gotovo blago pred oddajo v promet tako v tuzemstvu, kakor ob izvozu po preidčem pregledu ali po izvršeni kemični analizi opremi s posebnim znakom ali punciranjem za kontrolo in garancijo;

3.) da se gotovo blago ali njegova oprema mora označiti z imenom, s firmo in krajem bivališča producenta ali prodajalca;

4.) način, kako naj se označuje blago, kakšno vsebino naj ima oznaka in čas, kdaj se blago opremlja z znaki.

(2.) Če se z naredbo predpiše prodaja v gotovih količinah ali označenje težine in mere za produkte, ki po svoji naravi izgubljajo na teži ali meri, se posebej predpišejo meje, do katere se sme dopustiti nedostatek.

2. Premijski posli.

§ 32.

(1.) Zabranjeno je v trgovini ali ob izvršitvi kakega dela ali posla pridobiti značaja v ta namen, da se privabijo odjemalci, obetati ali dajati nagrade v denarju, blagu ali v katerikoli obliki in to ne glede na način, kako se daje nagrade, ali s srečkanjem ali z neposredno oddajo (premijske).

(2.) Za prepovedane nagrade se ne smatrajo bonifikacije, ki se dajejo v zvezi s plačilom plačilne obveznosti, kot kasa-škonto, popust pri takojšnjem plačilu v gotovini, običajni rabat, običajna darila stalnim odjemalcem ob novem letu ali ob drugih prilikah, in predmeti običajne reklame, priloženi kupljenemu blagu.

3. Kupčije po pogojnem sistemu.

§ 33.

(1.) Prepovedano je v poslovnem prometu prodajati s pogodbami, s katerimi se kupcu obeta ugodna nabava blaga ali izvršitev kupčije pod pogojem, da na podlagi njim izročenih kuponov, ki vsebujejo pogoje, dovede ponudniku ali drugi osebi druge kupce, ki prevzamejo od podjetja iste pogodbene pogoje. Ravno tako je prepovedana udeležba pri sklepanju takih pogodb v lastnosti kupca ali razširjevalca kuponov.

(2.) Na ta način sklenjene pogodbe med podjetnikom in kupcem ali med zadnjim in drugim posrednikom so neveljavne.

(3.) Kupec more s tem, da se odreče nabavljenemu blagu ali izvršenemu delu, ali ob vrnitvi že prejetega blaga, zahtevati, da se mu vrne plačilo.

4. Kazni.

§ 34.

(1.) Kdor zgreši prestopke administrativnih predpisov §§ 31., 32. in 33. ali predpise naredb, izdanih na podlagi §§ 8. in 31., ga kaznuje upravno oblastvo I. stopnje z denarno globo do Din 1500— ali z zaporom do enega meseca ali z obema kaznima.

(2.) Če trgovec v smislu po § 31. izdanih naredb ne opremi blaga ali zavoja na predpisan način, more upravno oblastvo I. stopnje odrediti v svoji razsodbi, da se blago naknadno, eventualno po predidčem pregledu označi, ako trgovec razpolaga z istim blagom, dalje da se odstranijo neresnične ali nepredpisane oznake, odnosno če to ni

Nj. Vel. Kralj Aleksander I. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo obeh letošnjih glavnih prireditev ljubljanskega velesejma: X. mednarodnega jubilejnega vzorčnega velesejma od 29. maja do 9. junija in vsedrjavne šumarsko-lovske razstave, ki se vrši od dne 31. avgusta do 15. septembra.

O TOBAKU V JUGOSLAVIJI.

Te dni se bo vršilo v finančnem ministru posvetovanje zastopnikov monopolne uprave in gospodarstva glede svobodnega pridelovanja tobaka in njegovega eksporta. Predloženi bodo referati trgovskih zbornic. Cilj gre za tem, da naj bosta pridelovanje in eksport tobaka

mogoče, da se blago, ki se ni došlo v roke konzumenta, odvzame.

(3.) Za zavarovanje teh odredb, ki se morajo izvršiti na stroške obsojenega, more upravno oblastvo 1. stopnje že tekom postopanja odvzeti predmete, s katerimi se krši naredba, izdana v smislu § 31.

(4.) Kazni, predvidene v tem poglavju, se porabljajo ne le samo napram izvršilcu dejanja, temveč tudi napram njegovemu udeležniku.

Četrto poglavje.

SPLOŠNI IN KONČNI PREDPISI.

1. Poraba tega zakona, pojem konkurenta in blaga v smislu tega zakona.

§ 35.

(1.) Ta zakon se nanaša na ves poslovni promet v produkciji, obrti in trgovini, ne porablja pa se za pobijanje konkurence v drugih svobodnih poklicih.

(2.) Za konkurenta se smatra vsak podjetnik, ki proizvaja ali prodaja blago iste ali slične vrste ali izvršuje dela iste ali slične vrste ali v obče dela kot podjetnik v isti ali slični panogi.

(3.) Za blago se smatra poleg industrijskih in obrtniških proizvodov tudi pridelke poljedelske, gozdarske in rudarske industrije.

2. Izključitev javnosti.

§ 36.

Pri ustnih razpravah se more poleg slučajev, predvidenih v civilnem, odnosno kazenskem postopku, na zahtevo strank ali priči izključiti javnost, če bi bila pri javni razpravi ogrožena kaka tajnost produkcije ali trgovine.

3. Objava razzodbe.

§ 37.

(1.) Sodišče more tako v civilnem kakor v kazenskem postopku na predlog stranke, ki je dobila pravdo, odrediti, da se razzodba po pravomočnosti objavi v enem ali več časopisih na stroške druge stranke.

(2.) Sodišče določi na predlog stranke, ki je dobila pravdo, časopise, v katerih se mora sodba objaviti, višino stroškov za objavo in tudi druge pogoje ter rok, v katerem se mora sodba objaviti.

(3.) Sodišče more po prilikah, upoštevaje opravičene interese oseb glede čuvanja njihovih tajnosti, dovoliti, da se objavijo tudi razlogi v celoti ali deloma.

4. Skupni predpisi o denarnih globah in o dohodkih od odvzetih predmetov.

§ 38.

(1.) Izkupilo za odvzete predmete in denarne globe, ki se izrečejo na podlagi odlokov, izdanih od upravne oblasti po predpisih tega zakona, se stekajo v fond, ki se ustanovi pri banskih upravah za podpiranje in pospeševanje gospodarskih naprav, v prvi vrsti strokovnih šol.

(2.) Minister za trgovino in industrijo je pooblaščen, da predpiše pravilnik o ustanovitvi, sestavi in pravilnem redu teh fondov.

5. Zaslješevanje zbornic in zadrug.

§ 39.

(1.) V § 7. odst. 2. in 3., §§ 8. in 31. omenjene naredbe se izdajo, menjajo ali ukinjajo praviloma šele po zaslješanju industrijskih, obrtnih in trgovskih ter poljedelskih zbornic, po potrebi pa tudi zainteresiranih zadrug.

(2.) Industrijske, obrtniške in trgovske zbornice so dolžne, da dajejo oblastvom izjave in pojasnila v sumljivih slučajih, posebno glede vprašanja, je-li kaka navedba v stanju, da povzroči zmotu (§ 2.), ali je-li kako označenje izvora postalo običajno kot označenje vrste ali kakovosti posebne vrste blaga (§ 7.).

6. Razmerje z inozemstvom.

§ 40.

(1.) Inozemcem, ki imajo v naši kraljevini podjetje ali izvršujejo kako obrt, se priznavajo glede zaščite po tem zakonu iste pravice, kakor našim državljanom.

(2.) Inozemec more zahtevati zaščito po tem zakonu — kolikor ne veljajo predpisi državnih pogodb — samo v slučaju vzajemne zaščite od strani države, kateri pripadajo (reciprociteta).

(3.) Obstoj vzajemnosti more dokazati oseba, ki se hoče na isto sklicevati.

7. Prehodne določbe.

§ 41.

(1.) Z uveljavitvijo tega zakona se razveljavljajo predpisi §§ 146, 151 in 154 zakona o zaščiti industrijske svojine z dne 17. februarja 1922.

(2.) Ravnotako se razveljavljajo oni še veljavni predpisi zakona, ki so v nasprotju s predpisi tega zakona, posebno predpisi iz zakona z dne 16. jan. 1896, drž. zak. št. 89, iz leta 1887 o prometu z živlenskimi potrebščinami in drugimi potrebnimi predmeti, iz zakona od dne 25. oktobra 1901, drž. zak. št. 26, iz leta 1902 o prodaje masla, sira, masti in njihovih surogatov, zakona z dne 17. marca 1907, drž. zak. št. 102 o označenju izvora pri hmelju in zakona z dne 12. aprila 1907, drž. zak. št. 210 o prodaji vina, vinskega mošta in vinske drozge, iz zakona o pobijanju draginje živlenskih potrebščin in brezvestne špekulacije z dne 30. decembra 1921, Službene Novine št. 5 iz leta 1922.

§ 42.

Po uveljavitvi tega zakona se more zahtevati zabranitev kakega dejanja ali odstranitev s tem nastalega nepravilnega položaja tudi v slučaju, če je dejanje bilo storjeno s prejšnjim delovanjem ali povzročeno nepravilno stanje še traja.

V tem primeru se more zahtevati povračilo škode po tem zakonu samo v toliko, v kolikor je bila povzročena po uveljavitvi tega zakona.

§ 43.

Dokler ne stopi v veljavo zakon o sodnem postopku v civilnih sporih z dne 13. julija 1929, so za civilne spore iz tega zakona pristojna kolegialna civilna sodišča, ki so pristojna za trgovske spore, in odločajo po veljavnih predpisih, kolikor niso bili izmenjeni s tem zakonom.

V pokrajinah, v katerih zakon o sodnem kazenskem postopku z dne 16. februarja 1929 še ni v veljavi, se porabljajo prejšnji predpisi za zasledovanje prestopkov dotlej, da stopi ta zakon v veljavo.

§ 44.

(1.) Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi po preteku enega meseca po objavi v »Službenih Novinah«.

(2.) Priporočamo našemu ministru trgovine in industrije, da zakon objavi, in vsem našim ministrom, da se brigajo za njegovo izvršitev, oblastvom pa naročamo, da po njem postopajo, a vsem in vsakomur, da se mu pokoravajo.

JUGOSLOVANSKI PROMET V SOLUNSKI PROŠTI CONI.

Promet jugoslovanske cone v Solunu v mesecu aprilu cenijo na 500 vagonov blaga. Ta močni povišek napram prejšnjim zaključkom pripisujejo novemu železniškemu dogovoru med Jugoslavijo in Grčijo. V coni se vršijo sedaj obsežna dela; polagajo se tiri, gradijo se skladišča itd. V Grčijo in Egipt se izvažajo preko cone velike množine živine in stavbnega lesa.

JUGOSLAVIJA IN PLOVBA PO DONAVI.

Jugoslovanski narodni odbor Mednarodne trgovske zbornice je vložil na ministrstvo za zunanje zadeve prošnjo naj skliče konferenco zastopnikov vseh na rečni plovbi zainteresiranih gospodarskih skupin, zlasti jugoslovanske rečne plovbe. Naloga konference bi bil razgovor o stališču glede vprašanj donavske plovbe, o kateri se bo Mednarodna trgovska zbornica v kratkem posvetovala.

O VINSKIH IZVOZNIH PREMIJAH.

Trgovska in obrtna zbornica v Splitu je ob priliki zvišanja vinskih izvoznih premij naslovila na finančno in na trgovsko ministristvo vlogo. V vlogi poudarja, da se bodo prednostni izvoznih premij javile šele v prihodnji kampanji, ko se bodo tuji trgi pričeli odločati za nakup dalmatinskih vin. Vinski trgovcem naj se zagotovi sigurnost, da se bo v slučaju, da se premije odpravijo, naznanilo to 6 mesecev prej; brez te varnosti bi bil izvoz vina zelo riskirana kupčija.

Po svetu

Tekstilna tovarna Ehrlich in Auscher v Temešvaru je postala insolventna in je zaprosila za prisilno poravnavo. Upnikom ponuja 50 odstotkov, plačljivih v četrtletnih obrokih. Pasiva navajajo s ca. 17. milijoni lejev, aktiva z 12 milijoni.

Češkoslovaške železnice hočejo zvišati osebno vozino za 20 odstotkov, tovarno pa za manjši odstotni znesek.

Največji kolodvor Evrope je v Leipzigu; na dolžini dveh km ima 500 km tračnic, ki so zvezane s ca. 900 kretnicami.

Hamburško pristanišče ima 170 km železnice in nad 625.000 kv. m pokritega skladišnega prostora.

Brezposelnih v Angliji je bilo na koncu aprila 1.700.000, za 535.000 več kot leto prej.

Električno posojilo v znesku 60 milijonov rubljev hoče najeti Rusija; posojilo naj daje porabnikom možnost, da si električne aparate poceni nakupijo.

Zastopnik evropskih producentov cinka je prispel te dni v New York, da razpravlja z Amerikanci o njih stališču glede morebitnega sodelovanja z evropskimi, avstralskimi in azijskimi skupinami. Zadnji razvoj cinkovih cen bo pogajanja gotovo zelo pospešil. Glej članek.

Upravni svet Privil. Agrarne banke je uvedel pospešeno postopanje za rešitev kreditnih prešenj. To velja za čas seziije in poljskih del. Kakor poročajo iz Beograda, proučuje Privil. Agr. banka vprašanja znižanja obrestne mere za cela dva odstotka. To bi bila velika pomoč.

Vprašanje neposrednega telefonskega prometa med Beogradom in Sofijo ter drugimi kraji obeh držav bo končnoveljavno rešeno v teku tega meseca. Pripravljalna dela se bližajo zaključku. Ureditev sloni na znanih dogovorih med obema državama v zadnjih mesecih.

Naredba vlade glede davčnih olajšav za male obrtnike se izvaja od 1. t. m. dalje. Dospelo je veliko prošenj.

Izvoz iz Jugoslavije v Češkoslovaško je znašal v marcu 203 milijone Kč, v prvih treh letošnjih mesecih 678 milijonov; izvoz iz Češkoslovaške v Jugoslavijo v marcu 1003, v prvih treh mesecih 3857 milijonov Kč. Torej smo v vseh treh mesecih izvozili v Češkoslovaško dosti manj kakor je ona v enem samem mesecu nam prodala.

Državna Hipotekarna banka izkazuje pri bilančni svoti v znesku 3800 milijonov Din aktivni saldo 50 milijonov Din.

Nemški državni patentni urad je izdal pred par dnevi svoj 500.000 patent, 52½ leta po dovolitvi prvega patenta v novembru 1877.

Avstrijska Kreditanstalt je imela v preteklem letu 9.231.151 šilingov čistega dobička. Dividenda je šil. 340, splošni rezervni sklad dobi 800.000 šil.

Konferenca glede poenotenja meništva in čekovnega prava, sklicana od Zveze narodov, je pričela zborovati 13. t. m. v Ženevi.

Norveški bakreni rudnik Røros, otvoren že pred 200 leti od nemških rudarjev, je moral te dni vsled nizkih bakrenih cen na svetovnem trgu obratovanje ustaviti.

Francoska Union d'Electricité je imela v preteklem letu 35.700.000 frankov čistega dobička in razdeljuje dividendo 30 fr. (leto prej 29.300.000 in 275).

Ogrski srednjeevropski zavod se je konstituiral te dni; njegova naloga je, da po zgledu enakih zavodov na Dunaju in v Brnu študira gospodarske razmere v srednjeevropskih državah ter da skrbi za ožje gospodarske stike med temi državami.

Nemška trgovina z umetno svilo se je v prvem letošnjem četrtletju poslabšala. Proti nemškemu in drugemu evropskemu uvozu v Ameriko so Amerikanci ceno domačih izdelkov zelo znižali, in se posvetujejo evropski producenti sedaj o protidredbah.

Jugoslovanska Narodna banka je znižala obrestno mero od 6 na 5½%, sledeč z znižanjem splošni tendenci na denarnih trgih v zadnjem času.

Uvoz goveje živine iz Rumunije v Jugoslavijo je prepovedan, ker se je pojavila v Rumuniji slinavka in bolezen na parkljih.

X. ljubljanski velesejem.

Kje se dobe sejemske legitimacije. Legitimacije za obisk letošnjega jubilejnega ljubljanskega velesejma od dne 29. maja do 9. junija po Din 30— prodajajo vsi večji denarni zavodi, trgovske korporacije, županstva, prosvetna društva, tujsko-prometne ustanove in večje železniške postaje dravske banovine. Kjer bi legitimacij ne bilo na razpolago, naj se zahtevajo direktno od urada ljubljanskega velesejma. Organizacije in ustanove katere bi želele prevzeti prodajo legitimacij, se naprošajo, da se obrnejo na urad velesejma.

STAGNACIJA NA EVROPSKEM TRGU ŽELEZA.

Na železnem trgu se zastoj v prodaji zmeraj bolj pozna; posledica je, da glavne dežele produkcije le-to omejujejo. Zlasti v Angliji so se nabrale zelo velike zaloge in je zato tudi produkcija temu primerno velika. Morda bo še v teku maja več plavžev ustavilo delo. Prav dober je francoski domači trg; cene so pa tudi v Franciji nekoliko slabše, ker je začela eksportna kupčija pojemati; Nemčija in Belgija trpita na prodajnih težkočah in bosta pač morali cene znižati.

KONKURZI.

Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo naslednje okrožnico o otvorenih in odpravljenih konkurzi in predkonkurzi za čas od 1. maja do 10. maja 1930:

A) Otvorjeni konkurzi:

Beograd, Zemun, Pančevo: Lombardna i kreditna banka a. d. Beograd, Knežine Ljubice ul. 7; Petrović Milovan, Beograd, Ratarska ul. 4; Spasojević Milovan, Beograd, Strahinjica Bana ul. br. 68a; Vasović M. Milan, Beograd, Topolska ul. br. 18.

Dravska banovina: Jeglitsch Marija, Maribor; Kopač Ivan in Ivan Uranič, Ljubljana, Bleiweisova c. 12; Ribič Rudolf, Ptuj; Semko Peter, Ljubljana.

Savska banovina: »Komeriale« d. d., Zagreb.

Drinska banovina: Jačić Čedomir, Arilj.

Dunavska banovina: Dražić Vase, Krstur; Džurić Lazar, Sombor; Ilić braće Milovko i Milisav, Oreovica; Jovanović Jeremij, Prugovo; Mamučić A., Subotica; Milanov Milan, lastnik firme »Pravda«, Vršac; Milošević Stevan J., iz Nemenikuća sedaj v Sopotu; Simić Radosav, Sopot; Šterić Milan, Makac.

Moravska banovina: Marinović J. Džordže, Negotin; Pavlović Spire, Simić Stojan, Petrović Stojan i Dikić Milutin, vsi iz Volčinca; Petrović V. Milutin, Smederevo; Ristić Dž. Ilija i Ristić Džordža, Vel. Plana; Spasojević Spasoje, Kuršumlija.

Vardarska banovina: Solarević Efrem, Kumanovo.

B) Otvorjeni predkonkurzi:

Savska banovina: Smaić Pavel, Zagreb.

C) Razglašena prisilna poravnava izven konkurza:

Savska banovina: Leon Ivan, Zagreb.

D) Odpravljeni konkurzi:

Beograd, Zemun, Pančevo: Božić Milovan, Beograd; Berah Jakob, Beograd; Mandilović Johan, Beograd; Tanasković Džordže, Beograd.

Drinska banovina: Kojen Save, Obrenovac; Milošević braća, Lajkovac; Popović Momčil, Ub; Stevanović Drago-mir, Valjevo.

Dunavska banovina: Šnajder Josif, Bela Crkva.

Moravska banovina: Ilić Dragiš, Kruševac; Stojaković Rado, Zaječar; Vasilović S. Milan, Trstenik.

Vardarska banovina: Popović Stojan, Veles.

E) Odpravljeni predkonkurzi:

Savska banovina: Roset F. J., Zagreb.

Ostali podatki, n. pr. kdaj je ugotovitveni narek, katero sodišče je razglasilo konkurz, kdo je konkurzni upravitelj, se izvedo v društvenem tajništvu.

Vzrok, zakaj je bilo postopanje odpravljeno, se izve v društvenem tajništvu.

Iz prakse upravnega sodišča v Celju.

Judikati finančno - pravnega referata upravnega sodišča.

(Zbral referent finančno - pravnega senata g. dr. Ludvik Brence, sodnik upravnega sodišča v Celju.)

(Nadaljevanje.)

23.

Pobiranje starih davkov po 1. januarju 1929, čl. 165. novega zak. o neposrednih davkih. Pobiranje zaostankov onih davkov, ki so se predpisali po davčnih zakonih, veljavnih pred novim zakonom o neposrednih davkih z dne 28. februarja 1928, se vrši tudi po starih predpisih in ne po novih, veljavnih od 1. jan. 1929 naprej. (F 82/29.)

24.

Jamstvena odnosno plačilna obveznost. Pri reševanju vprašanja, ali in kdo jamči za plačilo davčnih zaostankov iz časa pred 1. jan. 1929, je upoštevati predpise, kakor so veljali za posamezne davčne vrste. (Dohodnina, pridobnina, invalidski davek, komorna doklada, davek na poslovni promet). (F 82/29—7.)

25.

Uveljavljanje odškodninskih terjatev države do svojih uslužbencev, čl. 73. zak. o organ. finančne kontrole. (Uradni list 109/22). Odškodninske terjatve države do uslužbencev finančne kontrole radi poškodbe eraričnega inventarja se uveljavljajo administrativnim putem in so za izdajanje tozadevnih odločb v prvi instanci pristojne finančne direkcije, zoper ktere se je v smilu člena 18. upravnosodnega zakona mogoče pritožiti na finančno ministrstvo (čl. 9. zakona o organizaciji finančne kontrole). (F 69/29.)

26.

Odmemba zgradbe. Čl. 32., točka 6. Za oprostitvev po citiranem določilu ne zadostuje zgolj faktična uporaba v omenjene svrhe, nego se zahteva tudi odmemba, t. j. določitev zgradbe po lastniku za izključno rabo v zakonite svrhe. Dokaže se pa ta odmemba: 1. ali z načinom zgradbe (kakor gledališča, muzeji, zgradbe za razstave itd.) ali 2. z javnopravnim aktom, s katerim se je zgradba določila za zakonito svrhu, ali 3. s privatnopravnim aktom lastnika (ustanova, statuti, sklep pristojnega organa juridične osebe kot lastnice zgradbe, neodplatna pogodba itd.), s katerim je vezan lastnik zgradbe na določitev in trajno brezplačno uporabo v zakonite svrhe. (F 148/29.)

27.

Odmemba zgradbe. Čl. 32., točka 6. Ako prepušča lastnik zgradbe posamezne njene prostore le od slučaja do slučaja različnim društvom, ki imajo sicer kak v točki 6, čl. 32. navedeni smoter, brezplačno za njih prireditve, niso ti prostori kljub navedenim okolnostim oproščeni zgradarine, ker manjka ravno trajna odmemba, to je vez med dotičnimi prostori in nje uporabljajočimi društvi, s katero je zajamčena trajna in od volje lastnika neodvisna uporaba prostorov v zakonite svrhe. (F 148/29.)

28.

Pogoji za oprostitvev zgradb. Čl. 32., točka 6. Ako se prepušča zgradba društvom z zakonitimi svrhmi brezplačno v uporabo, je poleg faktične uporabe in odmembe za oprostitvev še potrebno: 1. da dokažejo ta društva svoje delovanje v nacionalno-prosvetne, poučne itd. svrhe s pravili in 2. da se omenjene svrhe izvršujejo po teh društvih brez namena na dobiček (glej točko 6. k členu 32. pravilnika). (F 148/29.)

29.

Člen 32., točka 6. Nacionalno-prosvetne svrhe so tiste, ki imajo namen, da zadostujejo kulturnim potrebam naroda. (F 148/29.)

(Nadaljevanje prihodnjšč.)

Dr. J. Basaj:

O obrestni meri pri nas in drugod.

(Konec.)

Prvenstveno na razpolago bodo kmetu njegovi prihranki le v domačih, rajfajzenskih posojilnicah. Naše ljudstvo je gospodarsko in moralno zadosti zrelo, da si more svoje prihranke samo upravljati in tako upravljati, da služijo predvsem napredku njegovega lastnega gospodarstva. Naše ljudstvo, bodisi kmetško ali delavsko, danes tudi glede uprave svojih prihrankov ne potrebuje več varuštva meščana.

Potom kmetških posojilnic pride denar najkrajšim putem in z najmanjšo podražitvijo nazaj v kmetške roke za kmetško gospodarstvo po geslu: »Kmetški denar kmetu, ljudski denar ljudstvu!«

Če smo omenjali poleg zadružne fronte še fronto bank in fronto regulativnih hranilnic, moramo radi popolnosti navajati še državne denarne ustanove, ki se potegujejo mnogokrat na podlagi zakona in posebnih zakonitih privilegijev za ljudski denar. To so predvsem Državna hipotekarna banka, Poštna hranilnica in pa poprejšnja oblastna, sedaj banovinska zavoda: Kranjska hranilnica v Ljubljani in Južnoštajerska hranilnica v Celju.

Če torej vidimo, koliko je kompetentov, ki se potegujejo za ljudski denar, tedaj nam bo samo po sebi umevno, da ta močna konkurenca za upravo ljudskih prihrankov sama od sebe povišuje obrestno mero. In res imamo v poslovanju Zveze sto in stokrat priliko slišati pritožbe na to konkurenco in seveda redno pa iz pritožbe tudi konsekvenco, naj povišamo obresti za naložbe pri Zvezi.

Vsem tem zadržkam, ki stojijo v tem konkurenčnem boju za vloge in ko mnogokrat bridko občutijo, kako se en ali drug vlagatelj izneveri in nese svoje prihranke v konkurenčni zavod, bodi povedano:

1. Vedno moramo misliti, kaj je bistveni namen naših posojilnic, namreč dovoljevati svojim članom, ki za posojilnico neomejeno jamčijo, kreditne po nizki obrestni meri. To nalogo si bo pa sama onemogočila taka posojilnica, ki v konkurenčnem boju za vloge gre na nevarno pot poviševanja obrestne mere za vloge. Taka posojilnica se je tej bistveni nalogi izneverila, si je izvrševanje te naloge onemogočila in deluje celo nasprotno proti interesom svojih članov in za interes svojih vlagateljev. Ona je v gotovi meri postala organiziran oderuh in izgubila pravico imenovati se občekoristna zadruga za vzajemno pomoč članov.

2. Sredstvo, katerega naj se posojilnice v konkurenčnem boju za ljudske prihranke poslužujejo, mora biti izobrazba, zavednost in disciplina ljudstva. Vedno in vedno ob vsaki priliki je treba ljudem pojasnjevati, da sami sebe tepejo, ako delujejo na poviševanje obrestne mere. Treba je praktično izvajati tudi to, da kdor ni poznal ljudske skupnosti v zadržkah takrat, ko je imel odvisen denar, ni vreden te ljudske skupnosti tudi takrat, ko potrebuje posojilo in sicer posojilo po nizki, po zadržni obrestni meri.

3. »Nazaj k pravilom!« so sklicali vsi veliki reformatorji. »Nazaj k pravilom!« mora biti tudi geslo naših rajfajzenskih posojilnic. Ljudske kreditne zadruge so nastale kot izrazita in učinkovita reakcija proti oderuštvi. Ljudske kreditne zadruge se tej svoji nalogi tudi danes ne smejo izneveriti in morajo imeti vedno pred očmi predvsem kmeta, člana, dolžnika, ki je potreben pomoči, in njegovo gospodarstvo, katero za napredek potrebuje cenene kredita.

Čitajte in razširjajte
»TRGOVSKI LIST«

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

* Posebno poročilo trgovskega lista *

Devizno tržišče.

V očitnem nasprotju z dosedanjim prilično stabilnostjo malone vseh na ljubljanski borzi beleženih deviznih tečajev je v minolem tednu nastopila ponovno »chausse«, izvzemši pri Curihu, ki beleži nespremenjeno na bazi 1095-90 in pri Budimpešti, ki je bila trgovana na prvih štirih borznih sestankih po povprečnem tečaju 9-8850 in se je šele v petek, dne 9. t. m. okrepila na 9-8872. Nekoliko bolj samosvojo pot je šel tečaj devize Trsta, ker je od ponedeljka (296-44 najnižji tečaj) na četrtek (296-66) porastel za 22 poenov in na petek zopet popustil na 296-50.

Cvrstoča tečajev je razvidna zlasti iz naslednjih deviznih notic: Dunaj od 7-9654 (6. t. m.) na 7-9781, največ zaključkov je bilo v tej devizi po tečaju 7-9694 od 5. maja; dalje London od 274-85 na 274-94, ki pa je bil trgovan še najbolj po intervencijskem tečaju 274-91 od 6. t. m., potem Newyork od 56-435 na 56-48, ki izkazuje obenem najmočnejši tečajni porast za cele 4½ točke tekom prošlega tedna, zatem Pariz od 221-85 na 221-92 in končno Praga od 167-46 (5. t. m.) na 167-62 (9. t. m.) medtem, ko izkazuje ta deviza največje zaključke po kurzu od 7. maja, t. j. po 167-57, na čegar bazi je bila trgovana tudi še na sredinem in četrtkovem borznem sestanku.

Manjše poraste beležijo Amsterdam (od 22-76 na 22-77), Berlin od 13-4975 (5. t. m.) na 13-5025 (6. t. m.), po katerem tečaju je prišlo do znatnih zaključkov v tej devizi, ter Bruselj, ki je še najbolj osciliriral v prošlem tednu ter bil v stalnem porastu od ponedeljka (7-8894) dalje; njegov petkov tečaj — 7-8948 — je bil obenem najvišji.

Tudi v pogledu prometa je zaključil minuli teden z znatnim porastom namram predhodnemu (15-150 milij. Din), ker je presegel 21.739 milij. Din. V naslednjem navajamo številke vsakodnevne prometa:

5. maja 1930	Din 4.244.546-75	London-Wien
6. maja 1930	Din 5.014.877-70	London-Berlin
7. maja 1930	Din 4.282.057-77	London-Praga
8. maja 1930	Din 3.713.217-14	Curih-London
9. maja 1930	Din 4.484.578-37	London-Italija

iz katerih je razvidno, da je bil na torkovem borznem sestanku baš radi znatnih zaključkov v Londonu in Berlinu dosežen največji in v četrtek, dne 8. t. m. pa najmanjši dnevni devizni promet. Od celotedskega prometa je dala tokrat Narodna banka nekaj več na razpolago in sicer je krila vso potrebo po devizi Praga (2-949), po večini pa v devizah Berlin (2-566) in Dunaj (1-652). Privatna ponudba je omogočila gros zaključkov v Londonu (7-874), Trstu (2-338) in deloma v Curihu (1-647).

Celokupni promet, dosežen v posameznih devizah (vse v milijonih Din) tekom preteklega tedna je bil sledeči: London 8-066, Praga 2-949, Berlin 2-932, Curih 2-436, Trst 2-397, Dunaj 1-873, Newyork 0-716, Pariz 0-225 ter par zaključkov Amsterdama in Budimpešte.

Valutno tržišče.

Na četrtkovem borznem sestanku je došlo do prvih letošnjih zaključkov v valutah in sicer je bilo prodanih oziroma kupljenih zlatih turških lir za cca 147.000 Din po tečaju 247— za komad, napoleonodorov za cca 142.000 Din po povprečnem tečaju 218— za komad in končno 20-kronskih zlatnikov za približno 105.000 Din po tečaju 228-8323 za komad. Skupni valutni promet v zadnjem tedu je znašal 394.674-60 Din.

Efektno tržišče.

Razgibanost, ki se je pokazala v prošlem tednu na deviznem in deloma tudi na valutnem trgu, se je raztegnila tudi na naše efektno tržišče. Tako je prišlo 7. maja t. l. do zaključka v Kranjski industrijski družbi po tečaju 302—, dne 8. t. m. v Ljubljanski kreditni banki po tečaju 120— Din, v Strojnih tovarnah in livarnah po 70— dinarjev in končno v delnicah Kreditnega zavoda po tečaju 170— Din ter večji zaključek po tečaju 165— Din.

V efektni tečajnici zadnjega tedna je omeniti le nekaj sprememb pri Kreditnem zavodu, ki beleži od 9. t. m. dalje po 165— za denar in pri Stavbni družbi, ki notira od 6. maja naprej po nižjem tečaju — Din 40— — tudi za denar, medtem ko je bila 2½ % držav. renta za vojno škodo 8. t. m. nudena po 432 in je istega dne bilo povpraševanje po Kranjski industrijski družbi po tečaju 304—.

Radi nižjih ameriških tečajev je tudi pri nas močno popustilo 8 % in 7 % Blairovo posojilo, ki je ostalo brez zaključkov. Tečaji so bili sledeči: dne 5., 6., 7. in 8. t. m. 97— do 86— in v petek, dne 9. t. m. celo 96-50—85-50.

Tendenca mlačna, zanimanje nekoliko živahniješe.

Lesno tržišče.

Na lesnem trgu na žalost kljub pozni pomladanski sezoni ne moremo beležiti preokreta na boljše. Da se producenti tesanega lesa, osobito podeželski obvarujejo pred škodo in zastojem blaga, bi bilo priporočljivo sledeče: Producenti naj skrupolozno pazijo, da se izdelujejo izključno trami samo v takih merah, ki jih zahteva trg. Na vsak način naj se izključijo iz produkcije vse mere, ki danes absolutno več ne gredo, vsled česar propadajo potem taki produkti po skladiščih. Producenti morajo v današnjih časih upoštevati brezpozgojno zahteve trga, ne pa biti enostavno odvisni in sužnji tesačev tramov. Iz produkcije naj se popolnoma izključijo vsi trami po 6/7, dalje naj se vpliva, da se trami tešejo le od 5 m dolžine naprej; edino mere od 3/3 in 3/4 se lahko tešejo tudi od 4 m dalje, nikakor pa ne 4/4, 4/5, 5/7, 6/8 in 7/9. Mala potreba v 4-meterski dolžini se bo lahko krila iz slabo izdelanih (ošpičenih) 5-meterskih tramov.

Dalje se priporoča, da se tudi mero 4/4, od 5 do 10 m kolikor mogoče malo producira, dočim se mora forsirati izdelava tramov 4/5, 5/6, od 5 do 12 m. Pri današnjem povpraševanju naj bi se upoštevala sledeča razdelitev:

3/3 od 4—6 m, 3/4 od 4—7 m, 4/4 od 5—10 m, 4/5 od 5—10 m, 5/6, 5/7 od 5—12 m, 6/8 od 5—12 m, kar najmanj dolžine po 7 in 8 m, 7/9 od 5 do 7 m, kar najmanj dolžine po 7 in 8 m, 8/10 od 15—12/13 izključiti po možnosti 6 m, samo malo 8 in 9 m, 9/11 od 5 do 12/13 m, dolžine po 6 m kar najmanj.

Kakor že omenjeno, morajo biti producenti napram tesačem rigoroznejši, ker lepo merkantilno blago mora biti otesano na vseh štirih straneh. Blago mora biti polnomerno in hodi, ki so za tesavo tramov neprimerni, naj se izključijo, ker je škoda plačevati izdelavo lesa, ki spada po uporabi le v celulozni oziroma v jamski les.

Le pri taki izdelavi lahko upamo na boljše bodočnost te produkcije, ki je glavna in za lesno trgovino v Sloveniji prav velikega pomena. S tem bodo prenehale stalne reklamacije radi slabe obdelave in kvalitete tesanega lesa.

Na ljubljanski borzi se je zaključilo: 11 vagonov tramov, 1 vagon hrastovih podnic, 1 vagon bukovih drv in 1 vagon oglja.

Povpraševanja.

1 vagon neobrobline, parjene bukovine, debeline: 27, 40, 50, 60, 80, 100, 120 mm, od 3 m naprej, s 15 % od 2 do 2-90 m dolžine. — Cena naj se glasi franko vagon meja Postojna tranzit.

Za dobavo tekom enega meseca se išče sledeče blago:

I.

ca. 10 m³ parjene bukovine, I., 27 mm, od 2 m naprej; ca. 30 m³ I., 33 mm, od 2 m naprej; ca. 8 m³ I., 50 mm, od 2 m naprej; ca. 5 m³ I., 60 mm, od 2 m naprej; ca. 5 m³ I., 70 mm, od 2 m naprej; ca. 8 m³ I., 80 mm, od 2 m naprej; ca. 5 m³ I., 90 mm, od 2 m naprej; ca. 10 m³ I., 100 mm, od 2 m naprej; ca. 20 m³ I., 38 mm, od 2 m naprej; ca. 5 m³ I., 70 mm, od 2 m naprej.

II.

ca. 15 m³ parjene bukovine, I. in 25 % II., 27 mm, od 2 m naprej; ca. 10 m³ parjene bukovine, I. in 25 % II., 38 mm, od 2 m naprej; ca. 5 m³ parjene bukovine, I. in 25 %, 50 mm, od 2 m naprej; ca. 50 m³

surove bukovine, II., 60 mm, od 2 m naprej; ca. 50 m³ surove bukovine, II., 60 mm, neobrobline, od 1 do 1.90 m; ca. 10 m³ surove bukovine, I., 60 mm, od 2 m naprej; ca. 5 m³ surove bukovine, I., 50 mm, od 2 m naprej; ca. 10 m³ surove bukovine, II., 70 mm, neobrobline, od 2 m naprej.

Najnižja cena naj se glasi franko vagon Split pristanišče (Lučka tarifa). V slučaju, da se ne more ponuditi cele množine, naj se ponudi le delni kvantum.

Jelovi rezani morali, ostrorobo in paralelno obrobline, z lepo pričeljenimi glavami, I., II., III., a posebno IV. vrsta. Najnižja cena naj se glasi franko vagon Sušak pristanišče z navedbo dobavnega roka in kvantuma. V slučaju, da se ne more dobaviti celega kvantuma, naj se ponudi delno množino.

Dolžina 4 m, proporcionalno, kakor sledi:

Debelina:	komadi:	ca. m ³
48 × 48 mm	10.000	92.000
48 × 75 mm	40.000	576.000
48 × 96 mm	3.000	43.000
75 × 75 mm	12.000	270.000
75 × 96 mm	12.000	340.000
96 × 125 mm	800	38.000
96 × 69 mm	8.000	211.000
150 × 150 mm	200	18.000
	86.000	1.588.000

Borovi drogovi: ca. 600 m³ v dolžinah od 7 do 9 m, od 22 cm premera. Cena franko vagon meja Postojna.

Smrekovi remeljni: 500 komadov 5 m dolžine, 7×9 cm širine; 500 komadov 6-50 m dolžine, 4×5 cm širine; 2200 komadov 6 m dolžine, 4×5 cm širine; 4300 komadov 3 m dolžine, 4×5 cm širine; 60.000 komadov 1-58 m dolžine, 4×5 cm širine; blago mora biti dobre kvalitete, izvzete so debele grče, na živ rob rezano, z navedbo cene fco vagon meja Postojna.

Lepe bele jesenove hlode, od 30 cm srednjega premera naprej, v dolžinah od 2-10 do 2-60 m in od 4 m dolžine naprej. Dobava do 15. maja 1930. Cena franko vagon meja Postojna.

Ponudbe:

Hrastovi hlodi, od 30 cm srednjega premera naprej, z nekaj izpod 30 cm, dolžina od 2-50 m naprej, 70 do 75% I., II., odnosno 25 do 30% III., cena franko vagon nakladalna postaja. Večina tega blaga je široka od 40 do 80 cm.

Trami: 11×11 cm: 4 m 150 kom., 5 m 150 kom., 6 m 50 kom.; 11×13 cm: 4 m 100 kom., 5 m 100 kom., 6 m 100 kom., 7 m 50 kom., 8 m 30 kom.; 13×16 cm: 4 m 50 kom., 5 m 100 kom., 6 m 100 kom., 7 m 100 kom., 8 m 100 kom., 9 m 30 kom., 10 m 30 komadov.

Blago je lepo tesano, ca. 140 m³. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Bukovo oglje, vilano, mesečno bi se lahko dobavljalo po dva vagona. — Cena franko vagon nakladalna postaja.

Bukovi testoni, od 10 do 30 cm širine, I., II., III., monte, blago originalno. Cena franko vagon meja ali pa nakladalna postaja.

Trami: 3/3" 101/4, 39/5, 22/6 m; 3/4" 90/4, 33/5, 15/6, 15/7, 1/8 m; 4/4" 372/4, 339/5, 320/6, 127/7, 52/8, 5/9, 1/10, 1/11 m; 4/5" 348/4, 403/5, 164/6, 84/7, 33/8, 23/9, 10/10 m; 5/6" 471/4, 399/5, 331/6, 192/7, 71/8, 7/9, 3/10, 9/11, 7/12 m; 6/7" 198/4, 255/5, 431/6, 235/7, 273/8, 110/9, 62/10, 38/11, 5/12 m; 7/8" 7/4, 173/5, 48/6, 136/7, 91/8, 123/9, 146/10, 15/11, 8/12 m; 8/9" 40/5, 52/7, 28/8, 62/9, 58/10, 28/11, 6/12 m; 9/10" 6/5, 45/7, 1/8, 5/9, 4/10, 1/11 m.

Cena franko vagon meja Postojna ali nakladalna postaja.

1 vagon bukovih metlišč, 27×27 mm, dolžine največ po 1 in 1-15 m, ca. 3 do 4 m³ bi bilo istih v dolžini po 1-90 in 2-20 m. — Cena franko vagon meja Postojna.

Ca. 100 m³ bukovih testonov in več vagonov neobrobline bukovih plohov, vse I., II., III., v uzelnih debelinah in dolžinah. Cena franko meja Postojna.

Bukovi parjeni neobrobline plohi, I., II., v uzelnih debelinah in dolžinah.

Črešnjevi, hruškovi plohi, neobrobline, parjeni, I., II., III., monte.

Bukova drva, ca. 12 vagonov, lanske sečnje, popolnoma suha. — Cena franko meja Postojna.

Bukova drva, ca. 50 vagonov, letošnje sečnje. — Cena franko meja Postojna.

Žitno tržišče.

Povpraševanje po pšenici tudi v minulnem tednu ni posebno oživelo. Napravljeno je bilo nekaj zaključkov pšenice za promptno dobavo. Za poznejše termine ni za pšenico nobenega interesa, ker pričakuje konzum z ozirom na dobre izgleds nove letine še nadaljno znižanje cen. Nova pšenica se v Vojvodini še dosti živahno trguje, ker je cena Din 170— franko vagon nakladalna postaja po mnenju kupcev dovolj ugodna. Naš konzum na bazi te cene še neče zaključevati nove pšenice v mnenju nadaljnjega znižanja cen.

Promet s koruzo je malenkosten, cena koruzi pa je ostala neizpremenjena.

Kupčija s pšenično moko ni več tako živahna, kakor je bila pred tednom. Interes za črne moke je slej ko prej prav minimalen, tako da se zaloge tega blaga v mlinih vedno bolj kupijo.

Zaključeno je bilo v minulnem tednu sedem vag. pšenice in 1 vag. koruze.

Cene so bile sledeče:

Bačka pšenica: 80 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 252-50—255.

Bačka pšenica: 78 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245-50—247.

Bačka pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 237-50—240.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska vozina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 197-50.

Pšenična moka: 0/G, franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona plačilo po prejemu blaga, Din 400—405.

Koruzna popolnoma suha: promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 135—137-50.

Koruzna popolnoma suha: dobava meseca maja, plačilo v 30 dneh, Din 140—142-50.

Ječmen bački ozimni: 66/67 kg, Din 167-50 do 170.

Ječmen bački ozimni: 62/63 kg, Din 162-50 do 165.

Oves bački: navadna vozina, Din 180 do 185.

Ljubljanska borza

Tečaj 14. maja 1930.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-795
Berlin 1 M	13-51	13-54
Bruselj 1 belga	—	7-9069
Budimpešta 1 pengő	—	9-8959
Šarh 100 fr.	1094-40	1097-40
Dunaj 1 šilling	7-9730	8-0030
London 1 funt	—	275-36
Newyork 1 dolar	—	56-565
Pariz 100 fr.	221-15	223-15
Praga 100 kron	167-44	168-24
Tret 100 Mr	296-05	298-05

Uradne ure pri Glavni carinarnici v Ljubljani. Zbornica za TOI opozarja interese, da ima Glavna carinarnica v Ljubljani odslej uradne ure ob delavnikih od 8. do 12. ure in od 15. do 18. ure, ob sobotah pa od 7-30 do 13-30.

Letno poročilo ameriškega jeklenega trusta.

28. letno poročilo ameriškega jeklenega trusta «United States Steel Corporation» prinaša poleg običajnih podatkov o poslovnem poteku in rezultatih preteklega leta še marsikaj zanimivega za ameriško železno industrijo. Čisti dobiček je znašal leta 1929: 197 milijonov dolarjev. Ugodni konjunkturi jeklene industrije je v zadnjem četrtletju sledilo nazadovanje, tako da je bilo izrabljenih samo 74-5% kapacitete. Čelo leto 1929. pa je bilo povprečno izrabljenih približno 89-2% kapacitete proti 83-4% leta 1928. Koncem leta 1929. je videti zopet majhno izboljšanje, ki je še trajalo prve mesece leta 1930. Zaloge radi še neizvršenih naročil so 31. decembra 1929. znašale 4-4 milijonov ton proti 3-9 milijonov ton koncem prejšnjega leta in 4-5 milijonov ton 1. marca 1930. Proizvodnja finalnih produktov za prodajo je znašala v prvih treh mesecih 80% kapacitete.

Proizvodnja ameriškega jeklenega trusta je znašala:

	Millijonov ton leta 1929	Millijonov ton leta 1928	Prirastek v % v primeru z l. 1928
Železna in manganova ruda	30-5	26-6	14-7
Premog	31-8	28-7	10-9
Koks	17-4	15-99	8-5
Surovo železo	16-5	15-2	8-3
Surovo jeklo	21-9	20-1	8-8
Jekleni izdelki	15-3	13-97	9-5

Celokupni promet vseh družb jeklenega trusta je znašal lansko leto 1493 milijonov dolarjev proti 1374 milijonov dolarjev leta 1928. Tudi plačila na davkih nam kažejo zboljšanje položaja. Lansko leto je plačal Trust 54-97 milijonov dolarjev, to znači 3996 milijonov dolarjev več kot leta 1928. Zaposlenih je bilo v trustu 224.980 oseb s celokupno plačo 420 milijonov dolarjev, kar pomeni zaslužek 5-84 dolarjev povprečno na dan na posameznega delavca, ne všteti upravnih in prodajnih nastavljenecv. Če prštejemo še zaslužke teh, znaša povprečni zaslužek vseh nastavljenecv trusta 5-99 dolarjev na dan. Udeležba nastavljenecv trusta na kapitalu vedno napreduje. Imenovano poročilo prinaša na koncu podatke o posesti in udeležbi pri United States Steel Corporation.

Da nekoliko presodimo pomen tega jeklenega trusta naj navedemo tukaj nekaj števil. Ta trust poseduje 99 železnih rudnikov na ozemlju gornjih jezer, v južnem delu pa 12 rudnikov, in v Braziliji 1 manganski rudnik. Dalje obsega 11 železniških družb s 1329 lokomotivami in 54.341 tovornimi vagoni, dalje 31 prekomorskih parnikov, 76 parnikov na Velikih jezerih in 508 manjših parnikov na rekah.

Dobava-prodaja

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Kakanju sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave jeklenih vrvi.

— Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 22. maja t. l. ponudbe glede dobave 30 kg kita, raznih vijakov, 50 komadov «AD» elementov in 30 komadov gumijastih valjkov; do 30. maja t. l. pa glede dobave cevi in dinamo žice ter glede dobave ležajev. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 26. maja t. l. ponudbe glede dobave vodovodnih cevi, flanš, ventilov in odtočnih pip. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 30. maja t. l. ponudbe glede dobave aparatov za merjenje struje. — Pomorska vojna akademija v Dubrovniku sprejema do 1. junija t. l. ponudbe glede dobave uniform za gojence pomorske akademije. — Dne 26. maja t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave 1000 ton briketov. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na avspogled). — Dne 28. maja t. l. se bo vršila pri računsko - ekonomskem oddelku ministrstva za gradbo v Beogradu licitacija glede dobave pisarniškega materiala. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, seznam materiala in pogoji pa pri omenjenem oddelku).

Oddaja adaptacijskih del vojašnice Kralja Petra v Mariboru se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 5. junija t. l. pri Inženjerskem oddelku Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti n predračun pa pri omenjenem oddelku).

Tržna poročila

Mariborski trg dne 10. maja 1930. Trg je bil kakor običajno dobro založen in obiskan. Slaninarji so pripeljali iz 17 občin na 36 vozov 97 zaklanih svinj, 1 telico, 8 telet, 3 kozličke, 34 kg jeter, 30 kg črevesne masti in 3 kg svinjskih želodcev na trg. Cene mesu so bile neizpremenjene.

Perutnine in drugih domačih živali je bilo okoli 300 komadov. Cene piščancem 12-50—30, kokošim 45—55, gosem in racam 60—80, domačim zajcem 10 do 25, kozličem 100—150, grlicam 35 dinarjev za komad.

Krompir, zelenjava, druga živila, sadje, cvetlice. Cene: krompirju 0-50 do 1-25, letošnjemu 8—9, glavni solati 12, grahu v stročju 10, čebuli 3—3-50, česnu 15, hrenu 10 Din za kg, domači solati 1 Din za kupček, maslu 40—48 Din za kg, jajcem 1—1-25 za komad, bučnemu in olivnemu olju 18—20 Din, mleku 2-50—3, smetani 12 Din za liter.

Lesena in lončena roba Din 1—80, brezove metle 1-75—5, lesene grablje 7—9, držala 10—12, lesene vile 12—15 za komad.

Seno in slama na mariborskem trgu. Kmetje so pripeljali v sredo 7. t. m. 16 vozov sena in 10 vozov slame, v soboto 10. t. m. pa 21 vozov sena, 6 voz otave in 11 voz slame na trg. Cene so bile senu 65—80 Din, otavi 70—80 Din, slami pa 45—55 Din za 100 kg, slami tudi 2 Din za snop.

PRESELITEV!

Tvrška KASTELIC in DRUG
trgovina s papirjem na debelo
V LJUBLJANI

usoja si naznanili, da je svoje
uradne prostore premestila
z Miklošičeve ceste št. 6
(hiša ljudske posojilnice) na

Aleksandrovo cesto št. 9, pritličje levo

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

v Ljubljani

priporeča

**špecerijsko
blago**

raznoversno iganje,
moko in deželne pri-
delke. — Raznoversno

RUDNINSKO VODO

Lesna prazarna za
kavo in mlin za čičavo
z električnim obratom.

Ceniki
na razpolago!

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika, ob vodl. Telef. št. 2913.

Najboljši šivalni stroji za obrt
in industrijo so samo

'GRITZNER' in 'ADLER'
pisalni stroji **'URANIA'** in
pletalni stroji **'DUBIED'**

Znižane cene, najlepše opreme edino le pri

JOSIP PETELINC

• Račune, memorandum, cenike,
naročilnice v blokih s poljubnim
številom listov, kuverte, etikete in
vse druge komercialne tiskovine
dobavlja hitro po zmernih cenah

TISKARNA MERKUR
LJUBLJANA, Gregorčičeva ulica 23

TELEFON 2552 — Za večja naročila zahtevajte proračune!

P. U. C. IGN. VOK, LJUBLJANA-NOVO MESTO
H-KOLESA Plačljivo tudi na obroke!
Solidne cene!